

TRIDENTINUM

TRENTON KIRKOLLISKOKOUKSEN
reformi- ja oppidekreetit
sekä kaanonit

Suomentanut Martti Voutilainen OP

KATOLINEN TIEDOTUSKESKUS 2016

Alun perin julkaistu vuonna 1984 sarjassa
Missiologian ja ekumeniikan seuran julkaisuja, 43.
Uusi, korjattu laitos julkaistu Luther-Agricola-seuran luvalla,
Katolinen tiedotuskeskus 2016.

© Copyright 2016 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki
Suomennos Martti Voutilainen OP
Painopaikka Hansaprint, Turenki 2016
ISBN 978-952-7153-13-0

KAHDESKYMMENESKOLMAS ISTUNTO

ENSIMMÄINEN DEKREETTI, JULKAISTU PYHÄN TRENTON KIRKOLLISKOKOUKSEN XXIII:SSA (7.) ISTUNNOSSA PAAVI PIUS IV:N AIKANA HEINÄKUUN 15. PÄIVÄNÄ 1563.

TOSI JA KATOLINEN OPPI PAPPEUDEN SAKRAMENTISTA MEIDÄN AIKANAMME ESIINTYVIEN EREHDYSTEN TUOMITSEMISEKSI

Luku 1. *(Uuden liiton pappeuden asettamisesta)*

Uhri ja pappeus ovat Jumalan säättämyksellä sillä tavoin liitetty toisiinsa, että molemmat esiintyvät kummassakin laissa. Kun siis Uudessa liitossa kirkko Herran asetuksesta on vastaanottanut pyhän Eukaristian näkyvän uhrin, meidän tulee myös tunnustaa, että kirkossa on uusi, näkyvä ja ulkoinen pappeus, joksi vanha pappeus on muutettu.¹ Että sama Herramme ja Vapahtajamme on tämän pappeuden asettanut, ja että apostolit ja heidän seuraajansa pappeudessa ovat saaneet vallan konsekroida, edeskontaa ja jakaa Kristuksen ruumiin ja veren sekä päästää ja sitoa synnit, sen Raamattu osoittaa ja sitä myös katolisen kirkon traditio on aina opettanut.

---

1 Ks. Hepr. 7:12.

Luku 2. (Seitsemästä vihkimysasteesta)

Koska näin pyhän pappeuden palvelustehtävä on todella jumalallinen asia, olikin soveliaista, että sen täyttämiseen kohdistuvan arvonnannon ja kunnioituksen lisäämiseksi kirkossa on mitä parhaimmin järjestetyn sääntämyksen mukaisesti erilaisia palvelustehtäviä suorittaville useita vihkimyksiä, joihin vihityt viran puolesta palvelevat pappeja. Nämä vihkimykset on järjestetty siten, että ne, jotka on jo merkitty klerikaalisella tonsuuralla, alempien vihkimysten kautta kohoavat ylempiin. Pyhä Kirja mainitsee selvästi pappien lisäksi diakonit ja opettaa mitä vakavimmin sanoin², mitä kaikkea on ennen muuta otettava huomioon heitä vihittäessä. Jo kirkon alkua ajoilta tunnetaan alidiakonin, akoluutin, eksorkistin, lukijan ja ovenvartijan vihkimysten nimet ja kunkin omat palvelustehtävät ja näiden vihkimysten eriasteisuus. Isien ja pyhien konsiilien mukaan alidiakonin vihkimys nimittäin kuuluu ylempiin vihkimyksiin. Isien ja konsiilien kirjoituksissa esiintyvät myös edellämainitut alemmat vihkimykset.

Luku 3. (Vihkimys on sakramentti)

Koska Raamatun todistuksen, apostolisen tradition ja Isien yksimielisen yhteisymmärryksen mukaan on selvää, että pyhä vihkimys, joka toimitetaan sanojen ja ulkoisten merkkien muodossa, antaa armon, kenenkään ei tule epäillä sitä, että vihkimys on todella ja varsinaisesti yksi pyhän kirkon seitsemästä sakramentista. Sanoohan Apostolikin: *Minä muistutan sinua virittämään palvelavaksi Jumalan armolahjan, joka sinussa on minun kätteni päällepanemisen kautta. Sillä Jumala ei ole antanut meille pelkuruuden henkeä vaan voiman ja rakkauden ja raittiuden hengen.*³

---

2 Ks. 1. Tim. 3:8-10, Ap.t. 6:3-6, 21:8.

3 2. Tim. 1:6-7.

Luku 4. (Kirkollisesta hierarkiasta)

Koska vihkimyksen sakramentissa kuten myös kasteessa ja vahvistuksessa sieluun painetaan karakteri, jota ei voi pyyhkiä tai ottaa pois, pyhä synodi ansaitusti tuomitsee niiden opetuksen, jotka väittävät Uuden liiton papeilla olevan vain määräaikaisen vallan, ja että kerran oikein vihityistä voi tulla uudelleen maallikoita, jos he eivät enää harjoita Sanan palvelusta. Jos taas joku väittää, että kaikki kristityt ilman erotusta ovat Uuden liiton pappeja tai että he kaikki ovat varustetut samalla hengellisellä vallalla, he selvästi kumoavat koko kirkollisen hierarkian, joka on kuin *taistelurintamaan järjestäytyneet sotajoukko*,⁴ aivan kuin jos autuaan Paavalin opetuksen vastaisesti kaikki olisivat apostoleita, kaikki profeettoja, kaikki evankelistoja, kaikki paimenia tai kaikki opettajia.⁵ Siksi pyhä synodi julistaa, että piispat, jotka tulivat apostolien paikalle, kuuluvat erityisesti ja ennen kaikkia muita kirkollisia arvoasteita tähän hierarkkiseen järjestykseen. Heidät Pyhä Henki (niin kuin sama Apostoli sanoo) on pannut paimentamaan Jumalan kirkkoa.⁶ Piispat ovat pappeja ylempänä, ja he voivat jakaa vahvistuksen sakramenttia, vihkiä kirkon palvelijoita ja suorittaa monia muita asioita, joihin tehtäviin tarvittavaa valtaa ei ole heitä alempia vihkimyksiä saaneilla. Lisäksi pyhä synodi opettaa, ettei piispojen ja pappien tai muunasteisten kirkonpalvelijoiden vihkimykseen tarvita enempää kansan kuin minkään maallisen vallan tai hallituksen suostumusta, vokaatiota tai auktoriteettia sillä tavoin, että ilman niitä vihkimys olisi epäpätevä, vaan päinvastoin synodi säätää, että ne, jotka ovat saaneet vokaation ja ovat tulleet virkaan asetetuiksi vain kansan tai maallisen vallan tai hallituksen taholta ja jotka sen jälkeen ryhtyvät näitä palvelutehtäviä hoitamaan ja tekevät sen omaa uhmapäisyyttään, eivät ole lainkaan kirkon palvelijoita, vaan heitä on

4 Laul.I. 6:4 (Vulgata).

5 Vrt. 1. Kor. 12:28, 29.

6 Ks. Ap.t. 20:28.

pidettävä varkaina ja ryöväreinä, jotka eivät ole menneet ovesta lammastarhaan.⁷

Nämä ovat ne asiat, jotka pyhä synodi on katsonut tarpeelliseksi pääpiirteittäin opettaa kristityille vihkimyksen sakramentista. Niiden vastaiset opetukset synodi on päättänyt tuomita täsmällisten ja varsinaisten kaanonien muodossa, jotta kaikki Kristuksen avulla uskon sääntöä käyttäen voisivat niin monien erheiden keskellä helpommin tuntea ja säilyttää katolisen totuuden.

VIHKIMYKSEN SAKRAMENTTIA KOSKEVAT KAANONIT

Ensimmäinen kaanon

Jos joku sanoo, ettei Uudessa liitossa ole näkyvää ja ulkoista pappeutta tai ettei siinä ole tietynlaista valtaa konsekroida ja edeskantaa Herran todellista ruumista ja verta sekä päästää ja sitoa syntejä, vaan että siinä on pelkkä ja paljas evankeliumin saarnamisen virka tai jos joku sanoo, etteivät ne, jotka eivät saarnaa, ole lainkaan pappeja; hän olkoon erotettu.

Toinen kaanon

Jos joku sanoo, ettei katolisessa kirkossa pappeuden lisäksi ole muita vihkimyksiä, korkeampia ja alempia, joiden kautta jotkut kohoavat kuin asteittain pappeuteen: hän olkoon erotettu.

Kolmas kaanon

Jos joku sanoo, ettei pappeus tai pyhä vihkimys ole todellinen ja varsinainen Herramme Kristuksen asettama sakramentti, tai että

---

7 Joh. 10:1.

se on kirkollisista asioista tietämättömien miesten inhimillinen keksintö, tai että se on vain jonkinlainen riitus Jumalan sanan ja sakramenttien palvelijoiden valitsemiseksi: hän olkoon erotettu.

Neljäs kaanon

Jos joku sanoo, ettei pyhän vihkimyksen kautta anneta Pyhää Henkeä ja että siksi piispa turhaan sanoo: *Ota Pyhä Henki*, tai jos joku sanoo, ettei vihkimyksen kautta paineta sieluun karakteria, tai sanoo, että se, joka kerran on ollut pappi, voi uudelleen tulla maallikoksi: hän olkoon erotettu.

Viides kaanon

Jos joku sanoo, että pyhä voitelu, jota kirkko pyhässä vihkimyksessä käyttää, ei ainoastaan ole tarpeeton vaan myös halveksittava ja turmiollinen, kuten muutkin vihkimisen seremoniat: hän olkoon erotettu.

Kuudes kaanon

Jos joku sanoo, ettei katolisessa kirkossa ole Jumalan säätämysten asettamana hierarkiaa, joka koostuu piispoista, papeista ja kirkon palvelijoista: hän olkoon erotettu.

Seitsemäs kaanon

Jos joku sanoo, etteivät piispat ole pappien yläpuolella tai ettei heillä ole valtaa toimittaa vahvistuksen ja vihkimyksen sakramenttia, tai että heillä on tämä valta yhteisesti pappien kanssa, tai sanoo, että piispojen ilman kansan tai maallisen vallan suos-

tumusta tai vokaatiota suorittamat vihkimykset ovat pätemättömiä, tai että ne, joita ei ole oikein vihitty ja lähetetty kirkollisen ja kanonisen vallan taholta, vaan jotka ovat tulleet muualta, ovat laillisia Sanan ja sakramenttien palvelijoita: hän olkoon erotettu.

Kahdeksas kaanon

Jos joku sanoo, että Rooman paavin auktoriteetillaan valitsemat piispat eivät ole laillisia ja oikeita piispoja, vaan inhimillistä aikaansaannosta: hän olkoon erotettu.

SAMASSA XXIII:SSA (7.) ISTUNNOSSA (15.7.1563) PAAVI PIUS IV:N AIKANA JULKAISTU REFORMIDEKREETTI

Tämä pyhä Trenton kirkolliskokous jatkaa kirkon reformin käsittelyä ja säätää ja käskee seuraavat tässä dekreetissä olevat asiat:

Ensimmäinen kaanon (*Kirkkojen esimiesten virkapaikalla asumis- ja sielunhoitovelvollisuudesta*)

Jumalallisella käskyllä¹ on määrätty kaikille, joille on uskottu sielunhoito, että heidän tulee tuntee lampaansa, edeskantaa uhria heidän puolestaan, paimentaa heitä Jumalan sanan saarnalla, sakramenttien jakamisella ja kaikkien hyvien tekojen esimerkillä, pitää isällisesti huolta köyhistä ja muista säälittävässä asemassa olevista ja täyttää muut pastoraaliset tehtävänsä. Kaikkea tätä eivät kuitenkaan voi toteuttaa ja täyttää ne, jotka eivät valvo laumansa äärellä eivätkä sitä auta, vaan palkkalaisen tapaan jättävät laumansa.² Siksi pyhä synodi muistuttaa ja kehoittaa heitä pitämään mielessään Jumalan käskyt ja *ollen laumalle esikivi-*

1 Ks. Joh. 10:1-16, 21:15-17, 1. Tim., 2. Tim., Tit.

2 Vrt. Joh. 10:12, 13.

*na*³ paimentamaan ja johtamaan sitä omantunnon ja totuuden mukaan. Ja ettei niitä virkapaikalla asumista koskevia, jo paavi Paavali III:n aikana annettuja pyhiä ja hyödyllisiä määräyksiä venytettäisi merkitsemään pyhän synodin tarkoituksen kannalta vieraita asioita, aivan kuin silloisen dekreetin mukaan olisi lupa viiden kuukauden ajan olla jatkuvas-
ti poissa, pyhä synodi julistaa silloiseen päätökseensä liittyen, että kaikki, myös pyhän Rooman kirkon kardinaalit, jotka millä nimityksellä tai perusteella tahansa on asetettu johtamaan mitä tahansa patriarkan, primaksen, metropoliitan tai katedraalikirkkoa, ovat velvoitetut asumaan kirkoissaan tai hiippakunnissaan ja täyttämään heille annettua tehtävää, eivätkä he voi olla poissa kuin seuraavista syistä ja seuraavilla ehdoilla.

Koska kristillinen rakkaus, kiireellinen välttämättömyys, kuuliaisuusvelvollisuus ja aivan ilmeinen kirkon tai valtakunnan hyöty pyytävät ja vaativat joitakuuta henkilöitä välistä olemaan poissa, pyhä synodi säätää, että tällaiset lailliset poissaolon syyt on esitettävä kirjallisesti ja niille on saatava Rooman paavin tai metropoliitan tai hänen poissaollessaan hänen kirkkoprovinsinsa vanhimman virkapaikallaan asuvan piispan (jonka kuuluu hyväksyä itse metropoliitan poissaolot) antama suostumus. Jos poissaolon syynä on jokin piispanistuimelle annettu tehtävä tai valtiollinen virkatehtävä, joiden aiheet ovat luonteeltaan julkisia ja usein äkillisiä, niitä ei tarvitse ilmoittaa metropoliitalle. Metropoliitan kuuluu kuitenkin yhdessä provinssikonsiilin kanssa tarkistaa ja hyväksyä hänen itsensä tai edellämainitun kirkkoprovinsin piispan antamat poissaololuvat ja valvoa, ettei kukaan väärinkäytä tätä oikeutta. Niitä, jotka rikkovat tässä suhteessa, on rangaistava kanonisilla rangaistuksilla. Muistakoot ne, jotka joutuvat poistumaan, että heidän on sillä tavoin huolehdittava laumastaan, ettei se kärsi mitään vahinkoa heidän poissaolonsa tähden. Koska kuitenkin niiden, jotka ovat poissa vain lyhykäisesti, ei vanhojen kaanonien mukaan voida katsoa olleen poissa, sillä heidän palaavat aivan pian takaisin, pyhä synodi haluaa, ettei vuosittainen poissaoloaika, olipa se käytetty yhtäjaksoisesti tai useammassa erässä, saa edellämainittuja tapauksia lukuunottamatta millään muotoa ylittää kahta tai korkeintaan kolmea kuukautta. Lisäksi sillä tulee olla hyväksyttävä peruste, eikä siitä saa aiheutua laumalle minkäänlaista vahinkoa. Milloin sitten näin on, sen konsiili jättää poissaolevien itsensä

ratkaistavaksi omassatunnossaan, jonka se toivoo olevan hurskaan ja jumalaapelkääväisen, koskapa jokainen sydän on paljas Jumalan edessä, jonka työtä heidän tulee rehellisesti tehdä kadotuksensa uhalla. Lisäksi synodi muistuttaa ja kehottaa heitä Herrassa, etteivät he adventin, paaston, joulun, Herran ylösnousemuksen ja helluntain sekä Kristuksen ruumiin juhlan aikana, jolloin uskovien tulee erityisesti saada virvoitusta ja iloita Herrassa paimenensa läsnäolosta, minkään verukkeen varjolla olisi poissa katedraalikirkoistaan, paitsi milloin piispalliset tehtävät kutsuvat heitä jollekin toiselle paikkakunnalle hiippakunnassaan.

Jos jotkut kuitenkin (mitä älköön koskaan tapahtuko) tämän dekreetin vastaisesti pysyvät poissa virkapaikoiltaan, pyhä synodi säätää niiden rangaistusten lisäksi, jotka se jo paavi Paavali III:n aikana on määrännyt virkapaikaltaan poissa pysyvälle, ja myös kuolemansynnin syyllisyyden lisäksi, vielä sen rangaistuksen, etteivät he poissaolonsa ajalta voi saada omistusoikeutta virkansa tuottoihin, ja lisäksi ilman että asiassa tarvitaan muuta päätöstä kuin tämä dekreetti, eivät voi myöskään niitä rauhallisella omallatunnolla pitää hallussaan, vaan he ovat velvoitetut jakamaan ne, (ja jos he jättävät sen tekemättä, heidän kirkollinen esimiehensä jakakoon ne) kirkkorakennuksen hoitoon tai paikkakunnan köyhille. Synodi kieltää kaikki näitä väärin hankittuja tuloja koskevat välipuheet tai sopimukset, joiden seurauksena mainitut tulot joko kokonaan tai osittain annettaisiin heille. Eikä tässä voi mikään jollekin kollegiolle tai rakennukselle myönnetty privilegio olla esteenä.

Pyhä synodi määrää ja säätää, että kaikki edellä sanottu, myös se, mikä koskee syyllisyyttä ja rangaistuksia, pätee myös niiden alempien sielunpaimenien kohdalla, jotka ovat saaneet jonkin sielunhoitovelvollisuudella varustetun virkatulolähteen, kuitenkin niin, että joka kerran kun he piispan etukäteen tuntemasta ja hyväksymästä syystä joutuvat olemaan poissa, heidän on jätettävä tilalleen kirkollisen Esivaltansa hyväksymä pätevä sijainen, jolle heidän on osoitettava asianmukaiset palkkatulot. Tällainen lupa poistua virkapaikalta on annettava kirjallisesti ja ilmaiseksi, eikä sitä saa myöntää kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi muuten kuin vakavista syistä. Synodin tahto on, että niissä tapauksissa, joissa poissapysyviä on julkisella kirjallisella käskyllä, vaikkapa henkilöitä mainitsematta, kutsuttu piispan eteen, ja nämä itsepäisesti kieltäytyvät, kirkollisella Esivallalla on vapaus kirkkorangaistusten, tulojen

pidättämisen tai muille siirtämisen ja muiden oikeudellisten keinojen, jopa virkatulolähteen poisottamisen, uhalla pakottaa heitä. Eikä tämän määräyksen toimeenpanemista voi estää mikään privilegio, lupa, huonekuntaan kuuluminen, ei mikään vaikkapa johonkin virkatulolähteesseen perustuva erivapaus, ei myöskään mikään sopimus eikä minkään valan tai auktoriteetin vahvistama säädös, ei myöskään mikään ikimuis-toinenkaan tapasäännös, jollaista olisikin pidettävä pikemminkin ta- van vääristymänä. Eikä tässä asiassa voi olla esteenä myöskään mikään vetoaminen tai kieltäminen, ei edes Rooman kuurian taholta tuleva tai paavi Eugenius IV:n konstituutioon nojautuva.

Lopuksi synodi käskää, että sekä paavi Paavali III:n aikana julkais- tu että tämä dekreetti on julkaistava kirkkoprovinssien ja piispojen kon- siileissa. Synodi toivoo, että ne asiat, jotka koskevat paimenten velvol- lisuuksia ja sielujen pelastusta, tulevat usein kaikkien kuultaviksi ja painuvat mieliin, niin että ne Jumalan avulla säästysisivät ajan kulutta- valta vaikutukselta eivätkä joutuisi unohduksiin tai käytöstä pois jäänei- nä lakkaisi vaikuttamasta.

Toinen kaanon (*Katedraalikirkkoon nimitetyn velvollisuudesta ottaa vihkimys*)

Jos se, joka millaisella nimityksellä tai perusteella tahansa on asetet- tu johtamaan katedraalikirkkoa tai sitä korkeampaa kirkkoa, olipa hän vaikka Rooman kirkon kardinaali, ei ole kolmen kuukauden kuluessa vastaanottanut piispanvihkimystä, hän on velvollinen luovuttamaan ta- kaisin virasta saamansa tulot. Jos hän on laiminlyönyt vihkimyksen ot- tamisen vielä toiset kolme kuukautta, hän jo lain nojalla menettäköön mainitun kirkon. Jos piispanvihkimys ei tapahdu Rooman kuuriassa, se tulee viettää, jos asia on helposti järjestettävissä, siinä kirkossa, johon asianomainen on nimitetty, tai samassa kirkkoprovinssissa.

Kolmas kaanon (*Piispan velvollisuudesta toimittaa vihkimykset*)

Piispat toimittakoot vihkimykset henkilökohtaisesti. Jos he sairauden tähden ovat siitä estyneet, lähettäkööt he alaisensa vasta sitten, kun ovat heidät tutkineet ja hyväksyneet, jonkun toisen piispan vihittäviksi.

Neljäs kaanon (*Ensimmäisestä tonsuurasta*)

Ensimmäisen tonsuuran kautta otettakoon kleerukseen vain sellaisia, jotka ovat saaneet vahvistuksen sakramentin, ovat oppineet uskon alkeet, osaavat lukea ja kirjoittaa ja joista voidaan todennäköisesti olettaa, ettei heidän valheellisena aikomuksenaan ole paeta maallista tuomioisuutta, vaan että he ovat valinneet tämän elämänmuodon palvelukseen uskollisesti Jumalaa.

Viides kaanon (*Vihittävälle annettavasta opetuksesta*)

Niillä, jotka saavat alemmat vihkimykset, tulee olla kirkkoherransa ja myös koulunsa opettajan antama hyvä todistus. Niiden taas, jotka on valittu saamaan jonkun ylemmistä vihkimyksistä, tulee vihkimystä edeltävän kuukauden aikana saapua piispan luo, joka uskoo heidät kirkkoherran tai jonkun muun hyväksi näkemänsä papin huostaan. Sitten kun vihkimystä pyytävien nimet ja pyyntö on kirkossa julkisesti kuulutettu, edellä mainittu pappi ottakoon huolellisesti selvää vihittävien syntyperästä, iästä, tavoista, elämästä ja uskosta ja lähettäköön piispalle mahdollisimman pian todistuslausunnon koko tutkimuksesta.

Kuudes kaanon (*Virkatulolähteen saajien alaikäraja*)

Ei kukaan ensimmäisen tonsuurin kautta kleerukseen otettu, vaikka hän olisi jo saanut alemmat vihkimykset, voi saada virkatulolähdettä ennen kuin hän on täyttänyt neljätoista vuotta. Eikä kukaan nauti kirkollisen tuomioistuimen privilegiota, paitsi jos hänellä on kirkollinen virkatulolähde tai hän tonsuuraa ja kirkollista pukua kantaen palvelee piispan määräämänä jossakin kirkossa tai opiskelee pappisseminaarisissa tai piispan luvalla jossakin koulussa tai yliopistossa tarkoituksenaan edetä kohti ylempiä vihkimyksiä. Naimisissa olevien kleeruksen jäsenten kohdalla noudatettakoon paavi Bonifatius VIII:n konstituutiota *Clerici, qui cum unicis*, mikäli nämä kleeruksen jäsenet piispan jonkin kirkon palvelukseen tai virkatehtävään määrääminä palvelevat tai hoitavat virkaansa mainitussa kirkossa sekä kantavat kirkollista pukua ja tonsuuraa. Eikä kukaan voi väistää näitä määräyksiä vetoamalla johonkin privilegioon tai vaikkapa ikimuistoiseen tapasäännökseen.

Seitsemäs kaanon (*Vihittävien tutkimisesta*)

Pyhä synodi vanhojen kaanonien jälkiä seuraten määrää, että milloin piispa on päättänyt toimittaa vihkimyksen, kaikki, jotka haluavat astua pyhään palvelusvirkaan, kutsuttakoon vihkimystä edeltävänä keski- tai loppuviikkona tai milloin piispa hyväksi näkee, piispankaupunkiin. Piispa ottakoon avukseen pappeja ja muita Jumalan lakia ja kirkollisia säädöksiä tuntevia viisaita miehiä ja yhdessä heidän kanssaan ottakoon huolellisesti selvän vihittävien perhetaustasta, henkilöstä, iästä, koulutuksesta, tavoista sekä opista ja uskosta.

Kahdeksas kaanon (*Vihkimysten toimittamisesta*)

Milloin kyseessä on vihkiminen pyhiin vihkiarvoihin, sen tulee tapahtua julkisesti lain määräämänä ajankohtana ja katedraalikirkossa. Katedraalikirkon kaniikit on kutsuttava tilaisuuteen ja heidän on oltava paikalla. Jos vihkimykset toimitetaan jossakin muualla hiippakunnassa, tulee sitä varten valita, mikäli mahdollista, jokin arvokkaampi kirkko, ja paikkakunnan klooruksen tulee olla läsnä. Jokaisen tulee saada vihkimys omalta piispaltaan. Jos joku pyytää vihkimystä muulta piispalta, sitä ei ole hänelle annettava, ei edes säädettyinä vihkimyspäivinä, olipa hänellä perusteenaan millainen yleinen tai yksityinen lupa tai privilegio tahansa, ellei hänellä ole oman kirkollisen Esivaltansa antamaa suositusta ja todistusta rehellisistä aikeista ja hyvistä tavoista. Jos toisin on menetelty, vihkivä piispa olkoon pidätetty vuoden ajan vihkimysten toimittamisesta ja vihitty niinkään pidätetty saamaansa vihkiarvoon kuuluvista toimituksista niin pitkäksi aikaa kuin hänen oma kirkollinen Esivaltansa hyväksi näkee.

Yhdeksäs kaanon (*Piispan huonekuntalaisen vihkimisestä*)

Piispa voi vihkiä huonekuntalaisensa, joka kuitenkin ei ole hänen alaisensa, vain jos tämä kolmen vuoden ajan on asunut hänen luonaan. Piispan on välittömästi sen jälkeen todellisesti ja ilman väärennystä osoitettava hänelle myös virkatulolähde, eikä tässä voi olla esteenä mikään tälle vastakkainen, vaikka ikimuistoinenkaan, tapasäännös.

Kymmenes kaanon (*Oikeudesta antaa tonsuura ja alemmat vihkimykset*)

Ei apoteilla eikä millään muillakaan jonkin hiippakunnan alueella olevilla, vaikkapa ei mihinkään hiippakuntaan kuuluvilla tai vaikka missä määrin tahansa erivapautetuilla, sääntökuntaesimiehillä ole lupa tästä lähtien antaa sellaisille henkilöille, jotka eivät ole sääntökunnan jäseniä eivätkä heidän alaisiaan, tonsuuraa tai alempia vihkimyksiä. Myöskään eivät apotit eivätkä muut erivapautetut, eivät kollegiot, eivät edes katedraalikirkkokojen kapitulit, voi antaa hiippakuntakleeruksen jäsenille vihkimykseen lähettämiskirjelmää, jotta he voisivat pyytää vihkimyksen joltakin toiselta piispalta, vaan kaikkien näiden vihkiminen, pitäen kuitenkin voimassa kaiken sen, mitä tämän pyhän synodin dekreeteissä on säädetty, kuuluu sille piispalle, jonka hiippakunnan alueella he ovat, minkään privilegion, määräyksen tai vaikkapa ikimuistaisen tapasäännöksen sitä estämättä. Synodi määrää lisäksi, että rangaistus, jonka se paavi Paavali III:n aikana julkaisemassaan dekreetissä on säätänyt niille, jotka piispanistuimen tyhjänä ollessa hankkivat tuomiokapitulilta vihkimykseen lähettämiskirjelmän, laajennetaan koskemaan myös niitä, jotka hankkivat tällaisen kirjelmän ei vain tuomiokapitulilta, vaan keneltä tahansa, joka piispanistuimen tyhjänä ollessa käyttää kapitulin sijasta piispallista tuomiovaltaa. Ne jotka tällaisen kirjelmän ovat dekreetin vastaisesti antaneet, olkoot jo lain nojalla pidätetyt vuoden ajan virastaan ja virkatulolähteestään.

Yhdestoista kaanon (*Eri vihkimyksiin vaadittavasta iästä ja pätevyydestä*)

Alemmat vihkimykset annettakoon niille, jotka ovat vähintään oppineet ymmärtämään latinaa. Paitsi jos piispa näkee hyväksi menetellä toisin, vihkimysten välille tulee jättää säädetty väliaika, jotta vihittäville voidaan yksityiskohtaisemmin opettaa tämän hengellisen virkauran tärkeyttä. Piispan määräyksen mukaisesti tulee vihittävien harjaantua kulloinkin saamansa tehtävän hoitamiseen niissä kirkoissa, joihin heidät on otettu, paitsi milloin he opintojensa vuoksi ehkä ovat poissa; ja näin he etenevät asteittain kirkollisella tiellä, jotta heissä iän lisääntyessä kasvavat myös ansiot ja oppineisuus. Tätä kasvua ilmentäkööt hyvät elämäntavat, ahkeruus kirkon palveluksessa, kasvava kunnioitus pap-

peja ja ylemmän vihkiarvon saaneita kohtaan sekä Kristuksen ruumiin vastaanottaminen entistä useammin. Ja koska nämä alemmat vihkimykset ovat johdantona ylemmänasteisiin vihkimyksiin ja pyhiin salaisuuksiin, tulee alemmat vihkimykset antaa vain sellaisille, joiden kyvykyys antaa toivoa siitä, että he tulevat osoittautumaan arvollisiksi saamaan myös ylemmät vihkimykset. Näihin pyhiin vihkiarvoihin korotettakoon heidät vasta kun vähintään vuosi on kulunut viimeiseksi saadusta alemmasta vihkimyksestä, jollei kirkon välttämätön tarve tai hyöty piispan arvion mukaan vaadi muunlaista ratkaisua.

Kahdestoista kaanon (*Ylempiin vihkimyksiin vaadittavasta iästä ja pätevydestä*)

Ketään ei tästä lähin saa vihkiä alidiakoniksi, ennen kuin hän on saavuttanut kahdenkymmenen kahden vuoden iän; diakoniksi ennen kahdenkymmenen kolmen vuoden ikää, ja papiksi ennen kuin hän on täyttänyt kaksikymmentäviisi vuotta. Piispat muistakoot kuitenkin, ettei tarkoituksena saa olla vihkiä kaikkia mainitut iät saavuttaneita vastaaviin vihkiarvoihin, vaan ainoastaan ne, jotka ovat arvollisia ja joiden nuhteeton elämä on heidän oikea vanhuutensa⁴. Myöskään sääntökuntalaisia piispat älkööt vihkiä nuorempina eikä ilman huolellista tutkintoa. Kaikki tämän vastaiset privilegit ovat kokonaan pois suljetut.

Kolmastoista kaanon (*Alidiakonin ja diakonin vihkimyksestä*)

Alidiakoneiksi ja diakoneiksi vihittäköön vain niitä, jotka ovat hyvämaineisia, jotka ovat alemmissa vihkimyksissä palvelleet kelpollisesti, ovat saavuttaneet riittävät tiedot teologiassa ja siinä, mitä tarvitaan asianomaiseen vihkiarvoon liittyvien tehtävien täyttämiseen, ja jotka toivovat voivansa Jumalan armosta elää pidättyvyydessä. Heidän tulee palvella niissä kirkoissa, joihin heidät on otettu ja on mitä asiaankuuluvinta, että he ainakin sunnuntaisin ja juhlapäivinä alttarilla palvellessaan vastaanottavat pyhän ehtoollisen. Diakonaatin pyhään vihkiarvoon korotettuja ei tule vihkiä seuraavaan korkeampaan vihkiarvoon ennen kuin he ovat vähintään vuoden ajan palvelleet diakoneina, pait-

---

4 Vrt. Viis. 4:9.

si jos piispa toisin näkee hyväksi. Kahta vihkiarvoa ei saa koskaan antaa samana päivänä, ei edes sääntökuntalaisille, eivätkä tätä määräystä voi tehdä tyhjäksi mitkään privilegiot tai lupakirjat, olipa ne myönnetty millä tavalla tahansa.

Neljästoista kaanon (*Papiksi vihittäivistä*)

Ne, jotka hurskaasti ja uskollisesti ovat palvelleet aikaisemmissa palvelutehtävissään, korotettakoon pappouden vihkiarvoon. Heilläkin tulee olla todistus hyvämaineisuudesta⁵ ja sen lisäksi että heidän on sitä ennen täytynyt palvelella diakonaatissa vähintään vuoden ajan, paitsi jos piispa kirkon välttämättömän tarpeen tai hyödyn takia on toisin hyväksi nähnyt, heidät on huolellisen tutkinnon kautta pitänyt havaita kykeneviksi sekä opettamaan kansalle sitä, mitä kaikille on pelastumiseksi välttämätöntä tietää, että hoitamaan sakramentteja. Heidän hurskautensa sekä elämänsä puhtauden tulee olla siinä määrin näkyvää, että voidaan odottaa heidän olevan kaikille kirkkaana esimerkkinä hyviin tekoihin ja kehotuksena nuhteettomaan elämään. Piispa huolehtikoon siitä, että he toimittavat messun ainakin sunnuntaisin ja suurina juhlina, ja jos heillä on sielunhoitovollisuuksia, niin toimittakoot he sen niin usein kuin heidän saamansa tehtävä edellyttää. Niille, joiden korottaminen vihkiarvoihin on tapahtunut 'yhdellä hyppäyksellä' ja jotka eivät ole harjoittaneet edeltäviin vihkiarvoihin kuuluvia tehtäviä, piispa voi laillisen syyn perusteella antaa niiden harjoittamisesta erivapauden.

Viidestoista kaanon (*Oikeudesta vastaanottaa rippiä*)

Vaikka papit vihkimyksessään saavatkin vallan päästää synneistä, pyhä synodi kuitenkin säätää, ettei kukaan sääntökuntapappi voi ottaa vastaan hiippakuntalaisten, ei edes hiippakuntapappien ripittäytymisiä, eikä häntä tule pitää tähän tehtävään päteväenä, ellei hän ole saanut seurakunnallista virkaa tai ellei piispa tutkinnon kautta, jos se hänestä näyttää välttämättömältä, tai muulla tavoin ole havainnut häntä kykeneväksi ja hänet hyväksynyt. Tämä hyväksyminen on annettava asianomaiselle

---

5 Vrt. 1. Tim. 3:7.

ilmaiseksi. Tässäkään asiassa eivät mitkään privilegit eivätkä edes ikimuistoiset tapasäännökset voi olla esteenä.

Kuudestoista kaanon (*Tarpeettomia vihkimyksiä ei saa suorittaa*)

Koska ei tule vihkiä ketään sellaista, joka piispansa käsityksen mukaan ei ole välttämätön tai hyödyllinen hänen kirkoilleen, tämä pyhä synodi Kalkhedonin kirkolliskokouksen kuudetta kaanonina seuraten säättää, ettei tästä lähin saa vihkiä ketään, jota ei liitetä siihen kirkkoon tai kirkollista tehtävää täyttävään laitokseen, jonka tarve tai hyöty on ollut perusteena vihkimiselle ja jossa hänen on toimitettava palvelustehtäväänsä, eikä hän saa kulkurina kierrellä ilman kiinteää asuinpaikkaa. Ja jos hän ilman piispan lupaa lähtee pois virkapaikastaan, häneltä kielletään pyhien toimitusten suorittaminen. Muualta tulleelle kleeerukseen kuulvalle, jos hänellä ei ole oman kirkollisen Esivaltansa suosituskirjettä, älköön kukaan piispa antako lupaa messun toimittamiseen tai sakramenttien jakamiseen.

Seitsemästoista kaanon (*Alempiin vihkimyksiin liittyvien tehtävien suorittamisesta*)

Jotta pyhien vihkimysasteiden palvelustehtävät diakonaatista aina ovenvartijaan saakka, jotka palvelutehtävät ovat kiitettävästi olleet kirkossa käytössä apostolien ajoista lähtien, mutta viime aikoina monin paikoin jääneet pois käytöstä, palautettaisiin pyhien kaanonien mukaisesti käyttöön, niin etteivät harhaoppiset voisi väittää niitä hyödyttömyiksi, tämä pyhä synodi haluten suuresti ottaa jälleen käytäntöön tämän vanhan tavan säättää, että näiden palvelustehtävien täyttäminen on tästä lähtien annettava vain niitä vastaavat vihkimykset saaneiden henkilöiden tehtäväksi. Synodi kehottaa Herrassa ja käskee kaikkia kirkkojen prelaatteja ja jokaista erikseen huolehtimaan näiden palvelustehtävien palauttamisesta siinä määrin kuin mahdollista niissä katedraali- ja kollegiaattikirkkoissa sekä hiippakuntansa seurakuntakirkkoissa, joissa kansan runsaslukisuus ja kirkkojen tulot sen sallivat. Näiden tehtävien täyttäjille osoitettakoon palkkioiksi osa joko joidenkin yksinkertaisten virkatulolähteiden tuotosta tai kirkkorakennuksen ylläpitämiseen mää-

rätyistä varoista, jos jompikumpi niistä on riittävä, tai muussa tapauksessa molemmista yhteisesti. Ja jos näiden tehtävien suorittajat niitä laiminlyövät, kirkollinen Esivalta voi harkintansa mukaan joko vähentää heiltä osan palkkiosta tai poistaa sen kokonaan. Jos neljään alempaan vihkimykseen liittyvien tehtävien hoitamiseen ei ole saatavilla naimattomia kleruksen jäseniä, heidän tilalleen voidaan ottaa myös kunniallisesti avioliitossa eläviä. He eivät kuitenkaan saa olla uudelleen avioituneita ja heidän on oltava näihin tehtäviin sopivia ja heidän on kirkossa kannettava tonsuuraa ja kirkollista pukua.

Kahdeksastoista kaanon (*Pappisseminaarien perustamisesta ja niissä annettavasta opetuksesta ja kasvatuksesta*)

Koska nuorukaiset, jolleivät he saa hyvää kasvatusta, ovat taipuvaiset etsimään maallisia nautintoja, ja koska he, ellei heitä jo varhaisista vuosista lähtien, ennen kuin paheelliset luontumukset ovat saaneet heidät kokonaan valtaansa, ole kasvatettu hurskauteen ja uskonnollisuuteen, eivät kykene koskaan täydellisesti, ja ilman poikkeuksellista kaikkivaltiaan Jumalan apua, pysymään uskollisesti kirkollisessa elämänmuodossa, tämä pyhä synodi säätää, että jokaisen katedraali- ja metropolitaanisen tai niitä korkeamman kirkon tulee varojensa puitteissa ja hiippakunnan laajuuden huomioonottaen koota kirkon lähellä tai muussa sopivassa piispan valitsemassa paikassa sijaitsevaan kollegioon tietty määrä poikia samasta kaupungista ja hiippakunnasta tai samasta provinssista, jos edellisistä ei heitä löydy tarpeeksi, joille pojille on annettava täysihoito ja uskonnollinen kasvatusta sekä opetusta kirkollisissa aineissa. Tähän kollegioon otettavien tulee olla vähintään kahdentoista vuoden ikäisiä, laillisesta avioliitosta syntyneitä, riittävästi luku- ja kirjoitustaitoisia ja heidän luonteensa ja tahtonsa tulee antaa toivoa siitä, että he tulevat elämässään pysyvästi palvelemaan kirkollisissa tehtävissä. Synodi haluaa valittavaksi ennen muuta köyhien vanhempien lapsia, mutta ei kuitenkaan sulje pois rikkaampienkaan lapsia. Näiden on kuitenkin itse kustannettava ylläpitonsa ja heidän on osoitettava haluavansa palvella Jumalaa ja kirkkoa. Piispa muodostakoon näistä pojista heidän lukumääränsä, ikänsä ja kirkollisissa tiedoissa edistymisensä perusteella harkintansa mukaan sopivan määrän luokkia ja määrätköön siinä vaiheessa, kun hän hyväksi näkee, osan heistä kirkollisiin palve-

lustehtäviin toisten jäädessä vielä opiskelemaan collegioon. Kirkolliseen palvelukseen siirrettyjen tilalle piispa ottakoon toisia poikia oppilaiden, niin että tällainen collegio muodostaa Jumalan palvelijoiden pysyvän 'taimitarhan' (seminarium). Jotta tällaisessa collegiossa kirkollista elämäntapaa ja kuria helpommin voidaan toteuttaa, oppilaat kantakoot alusta lähtien tonsuuraa ja kirkollista pukua. Oppiaineina olkoot latinankieli, laulu, kirkollinen ajanlasku sekä muut hyvät yleissivistävät oppiaineet. Lisäksi he opiskelkoot raamattutietoa, teologiaa, pyhien Isien saarnoja ja kaikkea sitä, mitä tarvitaan sakramenttien hoitamiseen ja ennen kaikkea rippien vastaanottamiseen, sekä perehtykööt riituksia ja seremonioita koskeviin säännöksiin. Piispan huolena olkoon, että he ovat joka päivä läsnä messu-uhria toimitettaessa, tunnustavat ainakin keran kuussa syntinsä ja rippi-isänsä harkinnan mukaan vastaanottavat Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumiin. Lisäksi heidän tulee juhlapäivinä palvella katedraalissa ja muissa paikkakunnan kirkoissa. Jokainen piispa valitkoon itse sen mukaan kuin Pyhä Henki häntä neuvoo, neuvonantajikseen kaksi vanhempaa ja vakavampaa kaniikkia ja saatkoon voimaan kaikki nämä ja muutkin asiaan kuuluvat ja välttämättömät määräykset, sekä suorittamalla usein tarkastuskäyntejä valvokoon, että niitä aina noudatetaan. Piispa rangaiskoon ankarasti kaikkia kurittomia, parantumattomia ja huonojen tapojen levittäjiä ja tarpeen vaatiessa erottakoon heidät, sekä muutenkin poistakoon huolellisesti kaiken, mikä voisi estää näin hurskaan ja pyhän laitoksen säilymistä ja kasvua.

Ja koska rakennuksia, opettajien ja henkilökunnan palkkoja, oppilaiden ylläpitoa ja muita menoja varten tarvitaan varmoja tuloja niiden tulojen lisäksi, joita joillakin kirkoilla ja kirkollisilla laitoksilla jo ennestään on poikien opettamista ja ylläpitoa varten ja jotka tulot nyt on jo asioiden luonnosta johtuen ymmärrettävä tällaiselle piispan johtamalle seminaarille osoitetuiksi, piispan tulee hankkia tarvittavat varat ja tässä asiassa on meneteltävä seuraavasti.

Neuvonantajikseen piispan on otettava ensinnäkin kaksi kapitulin jäsentä, joista toinen on hänen itsensä ja toinen kapitulin valitsema sekä lisäksi kaksi piispankaupungin klooruksen jäsentä, joista toinen niinkään on hänen itsensä ja toinen klooruksen valitsema. Heitä kuultuaan piispan tulee määrätä tähän tarkoitukseen tietty osa kaikista seuraavien kirkollisten tulonsaajien tuloista: itse piispanatalo, kapituli, kaikki ar-

vohenkilö- tai henkilöaseman saaneet, viranhaltijat, prebendat, osuudet, kaikkiin sääntökuntiin kuuluvat millaiset ja millaista asemaa tahansa nauttivat apottiluostarit ja prioraatit, sekä mitkä tahansa jollekin tulo- nautintaan tai hallintaan Viennen konsiilin konstituution *Quia contin- git* mukaan annetut hospitaalit ja yleensä kaikki virkatulolähteet, myös sääntökunnalliset ja patronaatilliset, myös erivapautetut, myös mihin- kään hiippakuntaan kuulumattomat tai toisiin kirkkoihin, luostareihin, hospitaaleihin tai muihin kirkollista tehtävää täyttäviin laitoksiin liite- tyt virkatulolähteet, kirkkojen ja muiden rakennusten ylläpitörahasot ja yleensäkin kaikki muutkin kirkolliset tulot ja tuotot sekä myös muut koulut (nimittäin ne, joihin ei sisälly sillä hetkellä kirkon hyvään tähtää- viä opiskelijoiden ja opettajien koulutuslaitoksia, sillä tällaisten koulu- jen synodi haluaa olevan tulojen siirrosta vapautetut paitsi mikäli niillä on tuloja, jotka eivät ole tarpeen mainitunlaisten koulutuslaitosten yllä- pitämiseen) tai korporaatiot tai hyväntekeväisyysyhteisöt, joita monin paikoin nimitetään kouluiksi, myös kaikki luostarit paitsi kerjäläismun- kistojen luostarit, kaikki maallikoiden haltuun annetut kymmenykset, joista osa tulee maksaa kirkolle, samoin kaikki mihin tahansa miekka- järjestöön tai ritarikuntaan kuuluvat ritarit (lukuunottamatta Jerusale- min pyhän Johanneksen ritarikunnan veljiä). Kaikista edellä luetelluis- ta tuloista piispa siis määrätköön tietyn osuuden tai osan osoitettavaksi mainitulle seminaarille sekä lisäksi osoittakoon sille joitakin yksinker- taisia virkatulolähteitä, olivatpa ne millaisia tai minkä aseman omaavia tahansa, tai myös palkkatiloja ja palkkatilan osia, vieläpä ennen kuin ne ovat vapautuneet, mutta kuitenkin niin, etteivät jumalanpalveluselämä tai näiden tulojen saajat joudu vaikeuksiin. Näin on meneteltävä silloin- kin kun virkatulolähteet ovat varattuja tai osoitettuja, eikä mainituista virkatulolähteistä luopuminen voi millään tavoin pidättää tai estää nii- den yhdistämistä tai osoittamista, vaan nämä tulevat voimaan aina vi- ran avoimeksi tullessa, vaikka se olisi tapahtunut Rooman kuuriassa, ja minkään vastakkaisen konstituution voimatta sitä estää. Jotta kaik- ki edellämainittujen virkatulolähteitten, arvoasemien, henkilöasemien ja kaikkien muidenkin tulolähteiden omistajat voidaan saada taivute- tuiksi maksamaan määrätty osuutensa, ei vain omalta kohdaltaan, vaan myös niiden eläkkeiden kohdalta, joita he ehkä maksavat mainituista tuloista, jolloin kuitenkin on jätettävä koskemattomiksi itse mainittu-

ja eläkkeitä vastaava osa, paikallinen piispa voi heitä pakottaa kirkkorangaistuksilla ja muillakin oikeudellisilla keinoilla ja vieläpä, jos hän hyväksi näkee, kutsumalla avuksi maallisen esivallan, eivätkä yhdesäkään edellämainituista tapauksista mitkään privilegiot eivätkä erivapautukset, eivät edes sellaiset, joihin sisältyy erityisvapautus laista, eivät myöskään vaikkapa ikimuistoiset tapasäännökset, eivät vetoamiset eivätkä hyväksyttävät perustelut voi estää näiden määräysten voimaan tuloa. Jos kuitenkin käy niin, että toimeenpantujen virkatulolähteitten yhdistämisten kautta tai muulla tavoin mainitunlainen seminaari onkin kokonaan tai osittain tuloilla varustettu, silloin edellä mainituista yksityisistä virkatulolähteistä vähennetyt ja piispan seminaarille osoittamat osuudet on, sen mukaan kuin tilanne sitä vaatii, joko kokonaan tai osittain palautettava asianomaisille. Jos katedraalien ja muiden tärkeimpien kirkkojen prelaatit ovat syyllistyneet laiminlyönteihin tällaisen seminaarin perustamisen ja ylläpitämisen kohdalla tai kieltäytyneet maksamasta osuuttaan, arkkipiispan on ojennettava piispaa ja provinssisynodin ojennettava arkkipiispaa ja muita ylempiä prelaatteja, ja lisäksi synodin tulee pakottaa heitä kaikkeen edellämainittuun ja tarkkaan huolehtia siitä, että kaikkialla, missä se on mahdollista ja mahdollisimman pian tätä pyhää ja hurskasta aloitetta edistetään. Seminaarin tuloista on vuosittain annettava tilitys piispalle kahden kapitulin jäsenen ja kahden kleeeruksen edustajan läsnäollessa.

Lisäksi, jotta tällaisten koulujen perustaminen voitaisiin toteuttaa pienemmin menoin, pyhä synodi säättää, että piispojen, arkkipiispojen, primasten ja muiden paikallisten kirkollisten Esivaltojen tulee käskä ja pakottaa oppituolin haltijoita ja kaikkia muita, joiden virkatulolähteeseen liittyy luennoimista tai teologian opetusta, opettamaan näissä kouluissa joko henkilökohtaisesti, jos he siihen ovat kykeneviä tai muussa tapauksessa sopivien sijaisten kautta, jotka mainittujen oppituolin haltijoiden tulee valita ja kirkollisen Esivallan hyväksyä. Pakottamiskeinona voidaan käyttää myös tulojen poisottamista. Jos he piispan arvion mukaan eivät ole itse tähän tehtävään arvollisia, nimittäkööt toisen, joka on arvollinen, eikä heillä tässä asiassa ole vetoamisoikeutta. Jos he sen laiminlyövät, piispa itse suorittakoon nimityksen. Nimitettyjen on opetettava sitä, minkä piispa hyväksi näkee.

Oppituoliksi kutsuttu virka tai arvo on annettava vain raamattutieteen tai kanonisen oikeuden tohtoreille, maistereille tai lisensiaateille tai muille päteville henkilöille, jotka henkilökohtaisesti kykenevät täyttämään opetustehtävänsä. Muulla tavoin tapahtunut virantäyttö on tyhjän arvoinen ja epäpätevä, eivätkä tässä voi olla esteenä mitkään privilegiot eivätkä edes ikimuistoiset tapasäännökset.

Jos jossakin kirkkoprovinsissa jotkut sen tuomiokirkoista ovat niin köyhiä, ettei niiden yhteyteen voida perustaa edellämaintunlaista kollegiota, on provinssisynodin tai metropoliitan yhdessä kirkkoprovinsinsa kahden vanhemman suffragaanipiispan kanssa perustettava harkintansa mukaan metropolitaanisen kirkon tai kirkkoprovinsin jonkin toisen varakkaan kirkon yhteyteen yksi tai useampia kollegioita, kahden tai useamman sellaisen kirkon varoilla, jotka yksinään eivät olisi helposti voineet perustaa sellaista kollegiota, jossa mainittujen kirkkojen pojat voidaan kasvattaa.

Niissä kirkoissa, joihin kuuluu laaja hiippakunta, piispalla voi, mikäli hän asian hyväksi näkee, olla yksi tai useampia seminaareja, jolloin kuitenkin kaikki muut seminaarit ovat kaikissa suhteissa riippuvaiset siitä seminaarista, joka on perustettu piispankaupunkiin.

Lopuksi, jos virkatulolähteiden yhdistämisistä tai toisaalta eri tuloista seminaarille maksettavista osuuksista tai niiden osoittamisesta ja liittämisestä tai mistä muista tahansa tähän liittyvistä asioista syntyy sellaisia vaikeuksia, jotka saattavat estää tai häiritä tällaisen seminaarin perustamista tai ylläpitämistä, piispa edellämaintuttujen kapitulin ja klooruksen edustajien kanssa tai sitten provinssisynodi voi, ottaen huomioon alueen tavat ja kirkkojen ja virkatulolähteiden luonteen, sekä tarpeen vaatiessa vieläpä heikentäen tai vahvistaen edellä annettuja määräyksiä, säätää ja järjestää kaikki ne asiat, jotka tällaisen seminaarin onnelliselle edistymiselle ovat hyödyllisiä tai välttämättömiä.